

відповідатимуть загальноєвропейським традиціям демократичного розвитку.

3. Обґрунтованим початком процесу кодифікації може бути створення та прийняття проекту Пенсійного кодексу України, враховуючи вагоме значення пенсійних правовідносин у сфері соціального забезпечення і доктринальні положення стосовно існування пенсійного права як підгалузі права соціального забезпечення [4, с.312]. В процесі кодифікації особлива увага має приділятися системі, яка буде покладена в основу Пенсійного кодексу України, це дозволить запобігти плутанині в юридичній термінології, а також відповідатиме принципу чіткості та ясності чинного законодавства.

Література

1. Проект Соціального кодексу України від 15.02.2013 р. № 2311: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=45 (дата звернення 30.01.2019 р.)

2. Погорілко В.Ф. Конституційне право України: підруч. / В.Ф. Погорілко, В.Л. Федоренко. - К.: Правова єдність, 2010. – 432 с.

3. Тищенко О.В. Проблеми вдосконалення соціально-забезпечувального законодавства України / О.В. Тищенко // Порівняльно-аналітичне право. Електронне наукове фахове видання. – 2015. – № 2. – С. 151-154.

4. Право соціального забезпечення України: теоретичні та практичні проблеми формування і розвитку галузі: монографія / О. В. Тищенко. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2014. – 394 с.

УДК 347.9 (043.2)

Тімуш І. С., д.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ІНСТИТУТУ СЕПАРАЦІЇ (РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ) У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

З сьогоднішньою ситуацією, коли не зовсім стабільне життя, непорозуміння у сім'ях, коли подружжя не повною мірою визначилось, що з ними надалі буде відбуватися у їхніх стосунках, став більш поширеним в Україні інститут сепарації. Інститут сепарації або ще як його можна назвати режим окремого проживання. Режим окремого проживання є певним випробуванням, коли подружжя не наважилось остаточно розірвати шлюбні відносини або розлучитися. Стаття 119 СК України містить відповідну інформацію про режим окремого проживання. Отже, за заявою подружжя або позовом одного з них суд може постановити рішення про встановлення для подружжя режиму окремого проживання у разі неможливості чи небажання дружини і (або) чоловіка проживати

спільно. Режим окремого проживання припиняється у разі поновлення сімейних відносин або за рішенням суду на підставі заяви одного з подружжя [1].

Якщо розглядаючи думки відомих науковців, то наприклад З.В. Ромовська, яка зазначає, що сепарація – це санкціоноване рішенням суду окреме проживання, це переддень можливого розлучення, але ще не розлучення [2, с. 245]. М.О. Німак досить цікаво опирається на мету розгляду справ про встановлення режиму окремого проживання подружжя – це створення умов здійснення особою особистих немайнових чи майнових прав, оскільки встановлюючи такий режим суд сприяє подружжю у врегулюванні їхніх відносин, приведенні їх у відповідності з інтересами подружжя та їхніх дітей [3, с. 135].

Сама сепарація означає призупинення дії деяких прав та обов'язків, які виникають з укладенням шлюбу, яка не веде його до розірвання і не дає жодній зі сторін права на укладення нового шлюбу.

На нашу думку, введення у законодавство режиму окремого проживання подружжя у Сімейний кодекс України пояснюється тим, що це ніби прагнення аби було збережено шлюб шляхом надання таким парам додаткового часу для роздумів і обмірковування свого рішення щодо подальших дій, які будуть здійснені в шлюбі, тому що, дружина та чоловік не завжди знаходять компроміс і правильне рішення щодо розлучення, що згодом стає фатальною помилкою про яку вони потім жалкують.

Законодавець нашої країни містить, те що інститути сепарації та розірвання шлюбу мають самостійність, тому що рішення про розірвання шлюбу суд приймає, якщо його подальше збереження суперечить істотним інтересам чоловіка або жінки чи їхніх дітей, а підставою для режиму сепарації подружжя є неможливість чи небажання їх проживати спільно. За таких обставин, коли є відсутньою взаємна згода подружжя на становлення режиму окремого проживання волевиявлення одного когось з них має бути обґрунтованим.

Гарна думка існує у М.В. Бориславської, компромісність такого правового явища, як сепарація полягає в тому, що цей режим може виступати як альтернатива розірванню шлюбу, проте деколи розглядається як процедура примирення при розірванні шлюбу [4, с. 69-70].

Методи судової практики стосовно режиму окремого проживання досить неоднозначні. Так, зарубіжний досвід надає режим сепарації за наявності обставин, як хвороба одного з подружжя, відмова одного подружжя від співжиття, алкоголізм, наркоманія одного з подружжя, велика різниця у віці, якісь певні розбіжності у поглядах, релігійні переконання, належність одного з подружжя до різних субкультур чи секти, іншим обставин, що привели до розладу сімейного життя.

Правовими наслідками (ст. 120 СК) встановлення режиму окремого проживання подружжя є:

– майно, набуте в майбутньому дружиною та чоловіком, не вважатиметься набутим у шлюбі. Тому слід сказати, що майно буде вважатися особистою власністю кожного з них;

– дитина, народжена дружиною після спливу десяти місяців, не вважатиметься такою, що походить від її чоловіка. Щодо презумпції батьківства, то після встановлення режиму окремого проживання подружжя вона призупиняється за умови, що з моменту встановлення сепарації пройшло десять місяців. Так, у випадку народження дитини дружиною чоловіка, чоловік не буде вписаний в Свідоцтво про народження дитини автоматично на підставі Свідоцтва про шлюб.

Режим окремого проживання може бути обмежений певним строком або може бути встановлений без зазначення строку, тому що відповідно до законодавця України стан окремого проживання не вимагає реєстрації, однак аби уникнути деякі непорозуміння на практиці, необхідна корекція на прикладі світового досвіду.

Отже, інститут сепарації (режим окремого проживання) показує себе як позитивне запровадження сучасного законодавства нашої країни. На жаль, сказати, що успіх інституту сепарації не дуже видно на практиці в Україні, деколи застосовується, але значних показників поширення поки що не бачимо. Це все тому, що населення є необізнаним про режим окремого проживання та про його правові аспекти. Законодавство насамперед має на меті зберегти сім'ї, надаючи їм шанс у вигляді правового механізму – сепарації, щоб він врятував шлюб, а не зробивши розв'язку проблем шляхом його розірвання. Тому, коли режим окремого проживання має не найкращі барви у практиці населення, доречним буде вдосконалення його як інституту, з урахування сучасного досвіду світового законодавця і практики.

Література

1. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 28.01.2019).

2. Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: науково-практичний коментар / З. В. Ромовська. – К. : Ін Юре, 2003. – 532 с.

3. Німак М. О. Процесуально-правова природа справ, що виникають із шлюбних правовідносин / М. О. Німак / Вісник Львів. у-ту. – Серія. Юридична. – Вип. 49. – 2009. – С. 130-137.

4. Бориславська М.В. Деякі проблеми застосування режиму окремого проживання подружжя в Україні. Університетські наукові записки, 2015, №2, с. 69-79.